

Monitoren van insecten binnen Uireka

Insectenplagen vormen een steeds belangrijkere bedreiging van de uienteelt, door veranderingen in weer en klimaat en beheersingsmogelijkheden. Uienvlieg, bonenvlieg en tabakstrips zijn de belangrijkste. Voor een toekomstbestendige uienteelt is inzicht nodig in de invloed van diverse factoren die een rol spelen bij de ontwikkeling van deze plagen in de teelt.

10 locaties

In 2020 is hiervoor een aanzet gedaan via een monitoring op trips en uien- en bonenvlieg op 10 locaties in Flevoland en Zeeland. Waarbij op diverse teeltsystemen is gemonitord. Op elk van de locaties was de uienteelt onderdeel van een proef of innovatief teeltsysteem. Hierdoor werd een groot aantal aspecten in de vergelijking betrokken die de plaagpopulaties mogelijk beïnvloeden. Er is o.a. gemonitord in gangbare en biologische teelten en in percelen met strokenteelt.

Veel factoren

Op elk van de locaties was de uienteelt onderdeel van een proef of innovatief teeltsysteem. Hierdoor werd een groot aantal aspecten in de vergelijking betrokken die de plaagpopulaties mogelijk beïnvloeden. Het uitgevoerde onderzoek omvat een monitoring op aanwezigheid door trips en uien- en bonenvlieg op een aantal locaties, praktijkpercelen en reeds bestaande proeven, om inzicht te krijgen in verschillen in populatiedruk en schade. Daarnaast is beperkt gemeten aan populaties predatoren van trips. Het doel is om factoren te kunnen identificeren die van invloed zijn op de populatieomvang, zodat ze gebruikt kunnen worden in een basis beheersingsstrategie van deze gewasplagen.

Verschillen

In de monitoring afgelopen jaren bleken aanmerkelijke verschillen in de hoogte van de tripspopulatie tussen de percelen. Dit kan niet duidelijk naar één of enkele factoren worden herleid. Hoge en lage populatieomvang werd zowel op biologische

als gangbaar geteelde percelen gevonden. Van de gangbaar geteelde percelen hadden een tweetal praktijkpercelen de laagste tripspopulaties (enkele exemplaren per plant). Ook op een aantal biologische locaties met strokenteelt werden hooguit enkele exemplaren trips per plant gevonden. Oorzaken kunnen in het type teelt liggen (1e-jaars resp. 2e-jaars plantuien) maar kunnen ook op een nog onbekende factor terug te voeren zijn.

Effect

De resultaten per locatie laten – o.b.v. één seizoen waarnemen – geen effect van strook-/perceelsbreedte zien; op geen van de locaties was een dergelijk afstandseffect tot het naburige gewas statistisch betrouwbaar. Ook de grootschalige data-analyse over de locaties heen resulteerde niet in significante effecten van strook-/perceelsbreedte. Hier speelt duidelijk mee dat niet alle factoren op elke locatie aanwezig waren. Daardoor kunnen verschillen in populatieomvang per locatie de analyse flink beïnvloeden. Herhaalde monitoring, dus vergroten van de dataset, helpt dergelijke verschillen meer naar de achtergrond.

Herhaling

Bepalen van mogelijke verschillen tussen naburige gewassen op de tripspopulatie stuit eveneens op de beperkte omvang van de dataset na één seizoen monitoren. Alleen in een langjarig onderzoeksproject in Lelystad was genoeg data aanwezig om verschillen te vinden. Het beeld rijst dat winter-tarwe aan de luwte zijde van uien een verlaging van de tripspopulatie in de hand werkt; in 2019 werd

dit in de populatie tripslarven gevonden en in 2020 in de populatie volwassen trips, in beide gevallen op basis van analyse van het gemiddeld aantal getelde trips per week. De oorzaak van dit effect is nog niet duidelijk. Een mogelijkheid is dat de tarwe de nodige natuurlijke vijanden herbergt die naar de uien worden gelokt. Herhaling van deze monitoring, mogelijk aangepast en/of uitgebreid, helpt de dataset verstevigen, zodat duidelijker wordt welke factoren een invloed hebben op de regulering van de tripspopulatie.

Uireka

Uireka is een uniek ketenproject waarin de gehele uienketen participeert. De eerste 3 jaar van het project (2017-2019) was het projectdoel het verbeteren van de kwaliteit en daarmee het versterken van de exportpositie van de Nederlandse ui. Vanaf 2020 richt Uireka zich op het versterken van de duurzaamheid en weerbaarheid van de uienteelt.